

Pædagogisk tilsyn i Københavns Kommune

Det pædagogiske tilsyn skal sørge for, at alle institutioner i Københavns Kommune fungerer godt og overholder gældende lovgivning. Tilsynet ser på dagligdagen i institutionen og på det pædagogiske arbejde med børnene.

Det årlige tilsyn består af:

- Et anmeldt tilsynsbesøg, hvor den tilsynsførende pædagogiske konsulent observerer det daglige arbejde med børnene ud fra en række observationskriterier¹.
- En faglig dialog med ledelse og repræsentanter for medarbejdere og forældre.
- En tilsynsrapport, der samler op på observationer og faglig dialog, og hvor der på baggrund af tilsynet gives en vurdering af den pædagogiske indsats.

Tilsynsrapporten præsenteres og drøftes som et fast punkt på det årlige forældremøde. I klyngerne orienteres klyngebestyrelserne herudover om enhedernes tilsynsrapporter mindst en gang årligt.

Den pædagogiske konsulent

Alle institutioner i Københavns Kommune har en pædagogisk konsulent tilknyttet. Den pædagogiske konsulent rådgiver og vejleder løbende institutionen om blandt andet pædagogik, faglig udvikling og forældresamarbejde.

Det er institutionens tilknyttede pædagogiske konsulent eller en anden konsulent fra områdeforvaltningen, der gennemfører det årlige tilsynsbesøg og skriver tilsynsrapporten.

Den bydækkende tilsynsenhed

For at understøtte uvildigheden i tilsynet er der i Københavns Kommune etableret en bydækkende tilsynsenhed, som ikke har løbende samarbejde med institutionerne. Tilsynsenheden deltager i 10% af tilsynene i tilfældigt udvalgte institutioner. Det er tilsynsenhedens opgave dels at kontrollere, at det pædagogiske tilsyn udføres som beskrevet i Københavns Kommunes tilsynskoncept, dels at bidrage med et uvildigt og udefrakommende blik i vurderingen af den pædagogiske praksis.

Hvis du vil vide mere

Har du spørgsmål til rapporten, er du velkommen til at kontakte lederen i institutionen.

Du kan læse mere om det pædagogiske tilsyn samt opfølgning på tilsynet og se den seneste kvalitetsrapport for hele dagtilbudsområdet på: [Læs mere på Københavns Kommunes hjemmeside](#).

¹ I institutioner, der i et tilsynsår har fået vurderingen "Vedligehold indsats" i alle temaer, gennemføres i det efterfølgende tilsynsår ikke et ordinært tilsyn, men et Light-tilsyn. Light-tilsynet består af en vedligeholdelsesdialog, men der gennemføres ikke observationer, ligesom der heller ikke gives en vurdering af den pædagogiske indsats.

Læsevejledning

I rapporten på de kommende sider kan du læse konklusionerne fra det seneste tilsyn i institutionen. I slutningen af rapporten finder du institutionens beskrivelse af opfølgning på sidste års tilsyn samt kommentarer til dette års tilsynsrapport. I bilaget til rapporten finder du institutionens selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige og kommunale minimumskrav.

Tilsyn med den pædagogiske kvalitet

Tilsynet i Københavns kommune føres ud fra en række kriterier, som ifølge forskningen om kvalitet i dagtilbud er væsentlige for at skabe rammer for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kriterierne er kategoriseret under seks temaer med afsæt i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan:

1. Samspil og relationer mellem børn og voksne
2. Børnefællesskaber og leg
3. Sprog og bevægelse
4. Forældresamarbejde
5. Sammenhæng i overgange
6. Evalueringskultur

Vurdering af indsats i tilsynsrapporten

Det pædagogiske arbejde i institutionen vurderes på baggrund af observationer og dialog om kriterierne i de seks temaer. For hvert tema giver den pædagogiske konsulent en vurdering af, hvordan institutionen skal arbejde videre med indsatsen med en af de fire kategorier nedenfor.

Institutionen skal *vedligeholde* indsatsen betyder, at institutionen skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres praksis.

Institutionen skal *justere* indsatsen betyder, at institutionen skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og foretage nødvendige justeringer i deres praksis. Den tilsynsførende kan evt. give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Institutionen skal *ændre* indsatsen betyder, at institutionen skal foretage ændringer i deres praksis, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Institutionen skal *iværksætte en ny* indsats betyder, at institutionen skal gøre noget væsentligt andet i deres praksis, end de gør i dag, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Anvisninger og strakspåbud

I forbindelse med tilsynet kan den pædagogiske konsulent give en eller flere konkrete anvisninger på opfølgende tiltag. Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag skal efterleves af institutionen, og der følges op på disse ved næste års tilsyn.

Hvis den pædagogiske konsulent i forbindelse med tilsynet observerer konkrete enkeltstående forhold, der er skadelige for børns trivsel og udvikling kan forvaltningen udstede et strakspåbud. Et strakspåbud indebærer, at institutionen skal iværksætte tiltag, der med det samme ændrer uønsket praksis. Forvaltningen følger op inden for 14 dage. Strakspåbud kan også udstedes, hvis institutionen ikke lever op til et eller flere af de gældende lovkrav, retningslinjer, anbefalinger mv.

Opfølgning på tilsyn ved bekymring eller alvorlig bekymring

Hvis forvaltningen på baggrund af tilsynet bliver bekymrede for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i institutionen, vil der i forlængelse af tilsynet altid blive iværksat et skærpet tilsyn. Det er institutionens ledelse, der er ansvarlig for at rette op på de forhold, der har givet anledning til bekymring, og forvaltningen sørger for, at institutionen får den hjælp og støtte, der er behov for i processen.

Når forvaltningen fører skærpet tilsyn, vil en pædagogisk konsulent komme på et eller flere uanmeldte tilsynsbesøg og foretage observationer af den pædagogiske praksis med fokus på de bekymrende forhold. Det skærpede tilsyn ophæves, så snart institutionen arbejder konstruktivt med udvikling af den pædagogiske kvalitet, eller når institutionen har bragt orden i de forhold, som har givet anledning til at iværksætte det skærpede tilsyn.

Hvis bekymringerne for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i institutionen er af alvorlig karakter, vil der i tillæg til det skærpede tilsyn blive udarbejdet en handleplan. Handleplanen beskriver kort og præcist, hvilke alvorligt bekymrende forhold der er konstateret, hvilke forandringer der skal ske i perioden med skærpet tilsyn, hvor hurtigt tiltag skal sættes i gang, samt hvordan og hvornår forvaltningen følger op.

Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet

Københavns Kommune har fokus på at udvikle høj pædagogisk kvalitet for alle børn. I nogle institutioner kan der i perioder være behov for, at forvaltningen træder tæt sammen om og med institutionen for at understøtte det arbejde. Når tilsynet giver anledning til bekymring for den pædagogiske kvalitet, igangsætter forvaltningen derfor samtidig med det skærpede tilsyn en *Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet*.

En *Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet* er et toårigt forløb, hvor institutionen arbejder målrettet med at udvikle rammerne for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Forvaltningen understøtter i perioden institutionen med ledelsessparring, faglig opkvalificering og hjælp til at fokusere på de opgaver, der styrker relationer mellem børn og voksne.

Når indsatsen er godt i gang, understøtter forvaltningen stadig med support og sparring, men fører ikke længere skærpet tilsyn.

Fakta om dette års tilsyn

Dato og tidspunkt for observationer: 15.06.2026, kl. 9.00-12.30: Minihaven og vuggestuen.

22.06.2026. kl. 9.00-12.30: Børnehave, basispladser og minihaven.

23.06.2026. Kl.16.45-18.50: Natsværmeren.

Faglig dialog blev afholdt d. 29-06-2026

Ved den faglige dialog deltog Pædagog fra vuggestuen, pædagog fra minihaven, pædagog fra børnehaven, afdelingsleder fra vuggestuen, afdelingsleder fra børnehaven, institutionsleder og pædagogisk konsulent.

Forældrerepræsentant fra den selvejende bestyrelse var inviteret. Forud for dialogen var der afbud fra forældrerepræsentanten.

Tilsynet er afsluttet d. 19-08-2026

Tilsyn er gennemført af pædagogisk konsulent Rosa Astrup

Generelle bemærkninger

Informationer om institutionen, observationer og faglig dialog, der vurderes at være relevante i forbindelse med det gennemførte tilsyn.

Beskrivelse af eventuelle strakspåbud

Eventuelle øvrige bemærkning og aftaler vedrørende opfølgning på tilsynet

Samspil og relationer mellem børn og voksne

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal justere indsatsen

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid opmærksomme og reagerer sensitivt på børnenes signaler.
- Det pædagogiske personale spejler altid eller næsten altid børnenes følelser ved hjælp af mimik, krop, lyde og ord.
- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid tilgængelige for børnene og tilbyder trøst og omsorg, når børnene er usikre, bange eller kede af det.
- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid nærværende og fordybet i samspillet med børnene.
- Det pædagogiske personale bruger ofte rutinesituationerne til at skabe stimulerende samspil præget af nærvær, omsorg, ro og rytme.
- Læringsmiljøet bærer ofte præg af tydelig organisering, der skaber rammer for gode samspil og relationer mellem børn og voksne.

Observationerne viser et samlet billede af omsorgsfulde, nærværende, og engageret pædagogisk medarbejdere, der møder børnene med positiv mimik og gestik, øjenkontakt, ansigt- til-ansigt kontakt og smil i voksen-barn relationen. Det observeres, at det pædagogiske personale er i øjenhøjde med børnene og har en afstemt tæt omsorgsfuld fysisk kontakt med børnene, f.eks. være i favn (vuggestuen), holde i hånd, kram, og sidde på skødet. Det ses, at personalet skaber verbal eller fysisk kontakt med børnene før de vil noget med eller sammen med børnene. Der observeres en rar stemning præget af omsorg, smil, varme og imødekommenhed, hvor det ses, at de pædagogiske medarbejdere er lyttende og anerkendende i samspillet med børnene. Det ses, at det pædagogiske personale har et godt kendskab til det enkelte barn, og at børnene udviser tryghed og glæde i kontakten med det pædagogiske personale. F.eks. observeres i vuggestuen en vekselvirkning mellem, at børnene udforsker verden og opsøger det pædagogiske personale for kontakt, omsorg, trøst og nærhed.

Det observeres, at personalet fremstår imødekommende, opmærksomme og lydhøre i forhold til hvad børnene er optaget af og følger børnenes engagementer. Det pædagogiske personale fremstår som gode rollemodeller i forhold til venlighed, imødekommenhed og roligt kropssprog, og anvender positiv og nænsom guidning i interaktioner mellem barn-voksen og børnene imellem.

På tværs af stuer og afdelinger observeres, at personalet spejler børnenes følelser og møder børnene sensitivt ved at følge, afstemme og respondere relevant på børnenes små signaler, omsorgsbehov, initiativer og invitationer til samspil. Dette ses ved, at personalet er opmærksomme på børnenes kropslige og sproglige kommunikation og handler afstemt i forhold til dette ved at sætte ord på og respondere på barnets handlinger i overensstemmelse med barnets udtryk. Som det f.eks. ses da et barn med sin krop, mimik og adfærd viser, at barnet savner en specifik medarbejder, hvor det ses, at personalet får øje på, italesætter og kommunikerer med barnet såvel kropsligt som verbalt og italesætter, hvad der kan være på spil for barnet og med omsorg og forståelse for barnets perspektiv, hjælper barnet med at være i følelsen. Det observeres, at denne tilgang til børnene skaber gode betingelser for længerevarende positive samspil mellem børn-voksne og børnene imellem.

Observationerne efterlader et samlet indtryk af en varm, inviterende og imødekommende tone, hvor der tales til og med børnene i en rolig, venlig og inviterende tone, og hvor børnene mødes differentieret alt efter behov, deltagelsesforudsætninger og aktuelle dagsform. Dette ses f.eks., da der opstår uenighed omkring et spil, som medfører, at et barn bliver følelsesmæssigt påvirket og den voksne smitter barnet med sit rolige nervesystem og hjælper barnet med at være i følelsen, guider og understøtter barnets følelsesregulering.

Observationerne viser et samlet billede af læringsmiljøer, der ofte har tydelige velkendte organisatoriske rammer, hvilket ses skaber gode betingelser for, at børnene bliver mødt med nære, anerkendende og omsorgsfulde relationer, og hvor det ses, at børnene med ord, krop og adfærd viser, at de kender rutinerne og dagens gang og ved, hvad der skal ske. Ligesom det ses, at der er organiseret mindre grupper hen over formiddagen i lege, aktiviteter, og under måltiderne som ses, skaber gode muligheder for nærværende samspil og relationer mellem børn og voksne. Der observeres variationer stuer imellem i forhold til, hvordan og i hvor høj grad det pædagogiske personale bruger

rutinesituationer og mikro overgangene til og fra de små grupper, til og fra måltiderne og til sovestund/legeplads om eftermiddagen til at skabe stimulerende samspil præget af nærvær, omsorg, ro og rytme for alle børn. På nogle stuer ses tydeligt, at det pædagogiske personale har afstemt, hvem der har ansvar for forskellige opgaver og for samspil, nærvær og relationer med børnene, og der ses en hensigtsmæssig ressourcefordeling. Ligesom det ses, at rutinesituationerne og mikroovergangene er organiseret i mindre grupper i et flow med en tydelig guidende voksen. På andre stuer observeres, at flere medarbejdere har den samme position på samme tid og der ses en overvægt af medarbejdere, som bliver optaget af opgaven frem for nærvær, samspil og fordybelse med børnene. F.eks. ses meget bevægelse i rummet og voksne som ordner praktiske gøremål på samme tid. F. eks. henter service fra vognen, eller vasker borde og rydder op på stuen mens en enkelt voksen er i garderoben med flere børn eller flere voksne som på samme tid har 1-1 kontakt med hver deres barn. F.eks. hente madrasser, hente kasser til tøj, understøtte barn i at tage tøj af, frem for at gøre det til et fællesskab og fælles tredje som en gruppe børn er sammen om. I disse situationer ses, at der opstår ventepositioner for nogle børn og det ses, at organiseringen skaber vanskelige betingelser for fordybelse, ro, rytme og nærvær for alle børn.

I den faglige dialog fremgår det, at personalet kan beskrive hvordan indsatsen har sat spor i praksis. Personalet kan genkende de konkrete observationer, der blev præsenteret og drøftet i dialogen, og peger på at rutinesituationer og mikroovergange er et tilbagevendende opmærksomhedspunkt som personalet løbende drøfter og justerer for at sikre sammenhænge og forudsigelighed i hverdagen og fordi børnegrupperne hele tiden forandres. F.eks. har man i børnehaven lavet piktogrammer for rutinesituationerne. Videre fremhæves, at man løbende drøfter, hvad der ligger til grund for at personalet får særligt travlt på særlige tidspunkter af dagen og hvordan tiden utilsigtet kommer til at styre praksis, selv om det ofte drøftes at oprydning og praktiske ting skal udskydes, og at man ikke har travlt. Det reflekteres, hvad det er personalet oplever, at de skal nå, hvad man kan gøre hvis planen skrider og hvorvidt det kan afhjælpes ved at justere pausestrukturen.

Personalet beskriver, at der arbejdes bevidst og systematisk med at sikre, at alle børn oplever positiv voksenkontakt, bl.a. ved at inddele børnene i mindre grupper og ved, at møde børnene ud fra deres aktuelle behov, hvor personalet justerer deres tilgang til børnenes nærmeste udviklingszone. Desuden fremhæves, at alle børn gennemgås løbende og systematisk på møder og via TOPI. Videre fremhæves, at personalet særligt er optaget af at give børnene medbestemmelse, sætte sig i børnenes sted og være tæt på børnene, så alle børn oplever sig set og hørt. Videre fremhæves, at man har særligt fokus på at skabe tryk, understøtte og hjælpe børnene med at få erfaring med at genkende, forstå og regulere følelser.

Den væsentligste drøftelse i dialogen var, at der ses et godt relationsarbejde med en høj grad af relationskompetencer hos personalet, som medfører mange udviklende mødejeblikke i samspillet med børnene, samt at det ses, at alle børn i løbet af observationsperioden er i positive samspil og relationer med det pædagogiske personale og andre børn. Centralt for drøftelsen var, at det vurderes, at de gode relationskompetencer kan folde sig endnu mere ud og kvaliteten i voksen-barn relation løftes yderligere ved at justere få greb, og arbejde videre med en højere grad af nærvær og fordybelse for alle børn i mikroovergangene og rutinesituationerne til og fra måltiderne og til sovestund og legeplads om eftermiddagen. Særligt med fokus på, at personalet ikke indtager de samme positioner på samme tid, og bliver optaget af opgaven fremfor nærvær og samspil, da det skaber vanskelige betingelser for at nærvær, fordybelse og samspil kan folde sig ud til alle børn. Desuden drøftes muligheden for at videofilme udvalgte mikroovergange og rutinesituationer som et redskab til at få øje på den faktiske praksis og herefter analysere og justere praksis.

En anden væsentlig drøftelse i dialogen var, at Haraldsgården skal arbejde videre med det omsorgsfulde og gode relationsarbejde der ses, og være nysgerrige på, hvordan man kan styrke børnenes indbyrdes relationer og fællesskaber i rutiner ved at arbejde med en højere grad af fælles tredje i rutinesituationer. F.eks. hente madrasser og tøjkurve i små grupper, tage tøj af i små grupper m.m. Jf. tema 2.

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at Haraldsgården skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde, der observeres inde for temaet og foretage justeringer i praksis, jf. nedenstående anvisning.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

- Det anvises at styrke og videreudvikle organisering og positioner i rutinesituationerne og mikroovergangene til og fra måltiderne, samt fra frokosten til sovestund og legepladsen om eftermiddagen med henblik på at blive klogere på, hvordan praksis kan justeres, så der i disse situationer skabes flere samspil, der i højere grad er præget af nærvær, ro og fordybelse for alle børn.

Anvisningen kan knyttes til det fælles pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan, herunder barnesyn og dannelse, samt læreplanstemaerne social og alsidig personlig udvikling.

Børnefællesskaber og leg

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal justere indsatsen.

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale hjælper og guider ofte børnene til at deltage i positive samspil med hinanden i forskellige børnefællesskaber.
- Det pædagogiske personale er altid eller næsten altid opmærksomme på og hjælper de børn, der ikke indgår i positive samspil og børnefællesskaber.
- Det pædagogiske personale er ofte aktive ift. at støtte og guide børnenes lege med hinanden i større eller mindre fællesskaber.
- Der er altid eller næsten altid balance mellem børneinitierede lege og voksenplanlagte lege, aktiviteter og rutinesituationer.
- Det pædagogiske personale sikrer ofte, at alle børn er aktive deltagere i pædagogiske aktiviteter, rutiner og opgaver.
- De fysiske læringsmiljøer inviterer altid eller næsten altid til forskellige former for leg og understøtter børns lyst til at lege, udforske og eksperimentere.

Det observeres ofte, at det pædagogiske personale er opmærksomme på at hjælpe og guide børnene til at deltage i positive samspil med hinanden i forskellige hverdagsinteraktioner og børnefællesskaber (samling, måltider, i mindre grupper om et tydeligt fælles tredje, f.eks. fællesskab om at finde krible krable dyr). Det ses, at personalet understøtter børnene i at få øje på hinanden, understøtter børnene i turtagning, guider børnene i at se hinandens invitationer og få forståelse for hinanden, og skaber rammer for at børnene kan samarbejde. F.eks. ses, at børn guides i et fællesskab om at brede et tæppe ud, under samlingen, i leg og i Vildkat spil understøttes børnene i turtagning, i måltiderne ses at børnene understøttes i at sende maden videre til hinanden og i at hjælpe hinanden med at hælde vand i kopper. Desuden ses en opmærksomhed på at italesætte, at børnene er venner ("*vi skal lige passe på vennerne*", "*vi skal lige hjælpe vennerne*"). Det observeres, at de enkelte børn som i enkelte situationer fremstår i periferien af lege/aktiviteter/fællesskaber, er personalet opmærksomme på og går på opdagelse i forhold til, hvorvidt barnet har behov for på afstand at observere, hvad der sker, eller har behov for at blive inviteret ind i leg/børnefællesskaberne, hvilket ses får positiv betydning for børnenes adgang til og deltagelsesmuligheder i lege og fællesskaber. F.eks. ses, at personalet hjælper børn ind i leg, støtter børn, der har svært ved at fastholde fælles opmærksomhed i legen, og giver konkrete roller, der giver deltagelsesmuligheder for børnene.

Der observeres variationer i forhold til hvordan og i hvor høj grad det pædagogiske personale støtter og guider børnenes lege og fællesskaber med hinanden. Under observationerne ses et stort fokus på leg i de planlagte grupper. Der observeres pædagogiske medarbejdere, der indtager en vekselvirkning imellem positionerne: *gå foran*, *ved siden af* og *bagved legen* og som deltager, guider, understøtter og bidrager ind i legen, så legen bliver længerevarende og så alle børn får positive legeerfaringer. Det ses f.eks. i restaurantleg, båd-leg, bage snobrød-leg, hvor de voksne er aktiv medlegere og hele tiden bevæger sig i legen sammen med børnene, og samtidig er opmærksom på, at enkelte børn har behov for, at den voksne tydeliggør og giver enkelte børn en bestemt rolle i legen, som er tilpasset det enkelte barns deltagelsesforudsætninger, som medfører at alle børn får adgang til og har deltagelsesmuligheder i legen. Ligesom det ses, at det pædagogiske personale griber og følger børnenes initiativer, og bidrager ind i legen med nye ideer, når legen er ved at gå i stå, så legen udvides og bliver længerevarende. Det ses, at børnene profiterer af, at personalet er deltagende i og bidrager ind i legen, f.eks. når legen er ved at gå i stå. Samtidig observeres grupper, hvor det pædagogiske personale overvejende indtager *positionen bagved*. F.eks. er fysisk tæt på børnenes leg, ser på børnenes leg, italesætter børnenes handlinger i lege, står til rådighed med legetøj og hjælp til konfliktløsning, er imødekommende og omsorgsfulde eller i høj grad har 1-1 kontakt med børnene, og i mindre grad har fokus på at understøtte børnenes indbyrdes relationer, fællesskaber og lege med hinanden. Her observeres i mindre grad, at det pædagogiske personale understøtter og faciliterer lege, aktiviteter og rutinesituationer, så det bliver længerevarende fællesskabende aktiviteter/lege mellem flere børn. Det ses f.eks. i sandkassen, i køkkenleg og krea aktivitet, hvor personalet skiftevis har 1-1 kontakt med børnene og er i leg og samspil med børnene parallelt, frem for at gøre det til fællesskabende lege og

aktiviteter mellem flere børn. Det samme ses i garderoben eller når børn skal have tøj af, når der hentes madrasser og tøjkurve, hvor ét barn hjælpes ad gangen, mens de øvrige børn venter, frem for at gøre det til en fællesskabende aktivitet med flere børn.

Der observeres en fin balance mellem børneinitieret leg og voksenplanlagte aktiviteter og lege, hvor børnene både får mulighed for selv at skabe lege og for at deltage i strukturerede fælles lege og aktiviteter.

Observationerne viser, at det pædagogiske personale ofte har organiseret læringsmiljøerne, så børnene inviteres til at være aktive deltagere i pædagogiske aktiviteter, rutiner og opgaver, så børnene inddrages som aktive medskabere af egen læring og udvikling, og får mulighed for selv at gøre sig erfaringer med dagligdagens opgaver og rutiner. F.eks. ses børn der med smil og lys i øjnene inddrages i at vælge sang, hente madrasser til sovestunden, hente kurve til tøj, i at bære ghettoblaster ind i hvilerummet, folde tæppe ud til samling, hente madvogn, øse mad op, hælde vand i kopper, og gives god tid til at tage tøj af/på.

Det observeres, at de fysiske læringsmiljøer er indrettet i flere tydelige tematiserede legezoner med rekvisitter til legen, såvel indenfor som udenfor, der inviterer til forskellige legeformer og tilgodeser forskellige aldre (f.eks. genstandsrettet leg, konstruktionslege, regellege, rolle- og som om lege, fantasilege og bevægelseslege), og herigennem understøtter børnenes lyst til at lege, udforske og eksperimentere. Der ses variationer i forhold til, hvorvidt og i hvor høj grad stuerne har gjort legezonerne klar til leg, set fra et børneperspektiv. Desuden er der i institutionen adgang til en stor sal og indrettet et ekstra fælles legerum i kælderens.

I den faglige dialog fremgår det, at Personalet kan beskrive, hvordan de har arbejdet med leg og børnefællesskaber, og hvordan indsatsen har sat spor i den pædagogiske praksis. Personalet kan genkende de konkrete observationer, der blev præsenteret og drøftet i dialogen. Videre fremhæves, at der har været afholdt en pædagogisk dag med fokus på arbejdsfællesskaber og psykologisk tryghed som forudsætningen for at lykkedes med en mere kvalificeret legepraksis. Personale og ledelse fremhæver særligt, at man det forgangne år har haft fokus på at styrke de fysiske læringsmiljøer på stuerne og på legepladsen, samt har haft et vedvarende fokus på den voksnes rolle i børns leg, har arbejdet systematisk med legegrupper, tydelige voksenpositioner, legeskuffer og legemanuskripter med det formål at styrke børnenes legestrategier og skabe bedre deltagelsesmuligheder for børn, der i mindre grad har legestrategier, og at man kan se, at det har haft en tydelig effekt for børnene. Personalet fremhæver, at legen er blevet et mere gennemgående pædagogisk fokus i hverdagen, og at der er skabt en kultur med en høj grad af kollegial tryghed, hvor det er legitimt, at personalet øver sig, og støtter hinanden i at udvikle legekompetencer. Personalet fremhæver særligt at fokus på legen har medført en markant udvikling i børnenes legekompetencer og legerepertoire og har skabt en mere sammenhængende og inkluderende legepraksis, hvor flere børn finder ind i legen og har fået nye roller i fællesskabet.

Den væsentligste pointe i dialogen var, at observationerne viser et tydeligt fokus på legen som gennemgående i planlægningen og organiseringen af dagen, og at der ses mange gode eksempler på pædagogisk personale, der understøtter børnenes deltagelsesmuligheder i lege og fællesskaber, ved at stilladsere og guide børnenes sociale samspil på tværs af større og mindre fællesskaber, og med udgangspunkt i de deltagelsesforudsætninger gruppen og de enkelte børn har, og at det ses, at det har positiv betydning for børnenes adgang til og deltagelsesmuligheder i lege og fællesskaber. En central pointe i drøftelsen var, at observationerne viser variationer i, hvordan personalet deltager i og bidrager ind i legen, og at der er behov for at arbejde videre med at styrke det pædagogiske personales rolle i legen. Tilsynet vurderer derfor, at personalet skal fortsætte det gode arbejde omkring legen, som er igangsat, så det fælles faglige fundament omkring legen bliver forankret og ses i handlinger hos alle medarbejdere, så der ses en mere ensartet praksis i forhold til personalets deltagelse i og understøttelse af lege og fællesskaber. En anden væsentlig pointe i dialogen var, at der er behov for at styrke børnenes indbyrdes relationer i rutinesituationer.

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at Haraldsgården skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde, der observeres inde for temaet og foretage justeringer i praksis, jf. nedenstående anvisning.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

- Det anvises, at arbejde videre med det pædagogiske personales rolle, positionering og deltagelse i de børne- og vokseninitierede lege. Herunder hvordan det pædagogiske personale konkret i handlinger kan guide, understøtte, rammesætte, facilitere og bidrage ind i legen, så alle børn får legeerfaringer og deltagelsesmuligheder i legen og understøttes og guides i lege med hinanden, så det ses som en forankret praksis på tværs af hele Haraldsgården.

- Det anvises at styrke børnenes indbyrdes relationer og deltagelse i fællesskaber i rutinesituationer, ved i højere grad at arbejde systematisk med at skabe et *fælles tredje* i rutinesituationerne, så børnene får flere anledninger til at samarbejde, kommunikere og løse opgaver i fællesskab, som understøtter børnenes fællesskaber.

Anvisningen i dette tema kan knyttes til arbejdet med det fælles pædagogiske grundlag under temaerne: Børnefællesskaber, leg, børn i udsatte positioner, dannelse og børneperspektiv.

Sprog og bevægelse

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen.

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale agerer altid eller næsten altid som sproglige rollemodeller for børnene.
- Det pædagogiske personale arbejder altid eller næsten altid systematisk med sprogunderstøttende strategier gennem hele dagen.
- Det pædagogiske personale agerer altid eller næsten altid som rollemodeller ift. bevægelse og brug af kroppen.
- Det pædagogiske personale indtænker ofte sproglige og motoriske læringsmuligheder i alle rutinesituationer.
- De fysiske læringsmiljøer ude og inde tilbyder altid eller næsten altid børnene en bred vifte af sproglige læringsmuligheder og aktiviteter.
- De fysiske læringsmiljøer ude og inde tilbyder altid eller næsten altid børnene en bred vifte af kropslige læringsmuligheder og aktiviteter.

Sprog: Observationerne tegner et samlet billede af, at det pædagogiske personale i høj grad agerer som engagerede og nysgerrige sproglige rollemodeller gennem en rolig, inviterende og omsorgsfuld kommunikation, hvilket ses skaber gode rammer for at børnene kan møde, bruge og øve sproget på mange forskellige måder. F.eks. læse bøger, synge, sanglege, spille spil, finde insekter, finde visuelle billeder på legepladsen af kendte figur fra børnenes hverdag, samt dialoger i lege, aktiviteter og måltider i mindre grupper med fokus på børnenes interesser og oplevelser. I vuggestuen og minihaven ses brug af konkrete genstande/billeder i sanglege, som understøtter børnenes forståelse og deltagelse. Det observeres, at børnene mødes på en sproglig anerkendende måde, hvor det pædagogiske personale verbalt, kropsligt, og med mimik udviser forståelse for børnenes verbale og nonverbale kommunikation. Det observeres, at børnene hen over dagen i lege, aktiviteter, og under måltiderne er fordelt i mindre grupper, hvilket ses skaber gode betingelser for kommunikation, dialog, fælles vedvarende opmærksomhed, øjenkontakt, et lavt støjniveau og udveksling af sproget.

På tværs af stuer og afdelinger observeres, at personalet i deres møde med børnene systematisk anvender sprogunderstøttende strategier. Særligt observeres en tydelig opmærksomhed på turtagning over flere led, og at give børnene tid til at formulere sig. Det ses, at personalet understøtter børnenes sproglige initiativer ved at lytte aktivt, fortolke og udvide børnenes udsagn, stille åbne spørgsmål og invitere til dialoger over flere led. F.eks. ses, at personalet giver børnene tid til at svare og understøtter turtagning, f.eks. *gennem spørgsmål som: "Har du en yndlingsbog derhjemme? Hvad handler den om?", "Hvor flyver I hen?", "Hvad lavede I, i weekenden?", "Hvordan tryller du?"*

Det observeres, at der sprogligt arbejdes med fokus på en fælles referenceramme, som understøtter børnenes mulighed for at indgå i meningsfulde samtaler, f.eks. gennem genstande som Børste og gennem fælles oplevelse som f.eks. mini maraton. Desuden observeres, at personalet griber børnenes initiativer og bygger videre på det, der optager børnene. Der tales f.eks. om dagens oplevelser, Børste, havfrue vandpytter, byggeplads, om hundens adfærd, hvordan man kan se, at jordbær er modne, hvad maden dufter af og om handlingen i Lasse Leif bøger. Fælles for samtalerne er, at det ses, at personalet understøtter børnenes sproglige nysgerrighed og kobler dialogerne til børnenes erfaringer og perspektiver, og at personalet følger op med uddybende spørgsmål, der holder dialogen i gang over flere led. I de mindre grupper, særligt ved måltiderne folder det sprogpædagogiske arbejde sig tydeligt ud. Her ses personale, der faciliterer samtaler om børnenes oplevelser, interesser og tanker, og som aktivt inddrager børnene i dialoger om alt fra madens konsistens til venskaber og tidligere oplevelser. Der observeres en opmærksomhed på at afpasse sproget og de understøttende sprogstrategier til børnenes nærmeste udviklingszone. F.eks. observeres det i vuggestuen, at personalet bruger mimik og gestik for at understøtte det verbale sprog, samt sætter ord på børnenes og egne handlinger og initiativer og fanger børnenes enkelte ord.

Der observeres flere eksempler på, at personalet inviterer flere børn ind i samtalen, så børnene får mulighed for at anvende sproget i sociale sammenhænge og får erfaringer med, hvilke sociale regler der er for samtale; lytte, turtagning, udveksle oplevelser og tanker. Som det f.eks. ses da en pædagog understøtter turtagning og at lytte "Vi skal

lige høre hvad X siger, så kan du fortælle bagefter". Ligesom det observeres, at personalet understøtter børn, der fremstår med mindre tydelige sproglige og kommunikative strategier i at komme til orde.

Det observeres, at de fysiske læringsmiljøer i høj grad er indrettet så de understøtter børnenes kommunikative og sproglige udvikling. F.eks. i form af tematiserede legezoner, bøger, billeder som understøtter legezonerne, billeder på legetøjsskasserne, plakater og billeder, som samlet set inviterer til sproglige interaktioner og giver børnene mulighed for at pege, italesætte genstande, og kendskab til skriftsprog. I børnehaven ses, at børnene har adgang til spil, samt papir og skriveredskaber, der giver børnene mulighed for at tegne og legeskrive. På naturbasen og legepladserne ses billeder, plakater og store plancher med forskellige genstande som inviterer til dialoger, visuelle billeder ved nogle legezoner, læsezoner, samt billeder af konkrete lege i børnehøjde på vuggestuens legeplads.

Bevægelse: Det observeres, at det pædagogiske personale agerer som rollemodeller ift. bevægelse og brug af kroppen. F.eks. ses, at samlinger foregår på gulvet, så børnene har mulighed for at bevæge sig. Ydermere ses, at personalet deltager aktivt i fysiske aktiviteter som fodbold, fangeleg, forhindringsbane leg, finde insekter og visuelle billeder på legepladsen, hoppe, danse og sang- og bevægelseslege, hvor personalet viser børnene, hvordan kroppen kan bruges. Som det f.eks. ses da en pædagog demonstrerer, hvordan man kan lege, at man cykler. Det ses, at personalets deltagelse understøtter børnenes motivation for at bevæge sig og giver børnene konkrete kropslige erfaringer med, hvordan man kan bruge kroppen. I rutinesituationer observeres, at det pædagogiske personale giver børnene tid og mulighed for at få egne erfaringer med at udforske og eksperimentere med at bruge kroppen på forskellige måder. F.eks. selv tage sko og tøj af/på, hælde vand i kop, øse mad op, hente madrasser og gå op/ned ad trapper og stole, så børnene inddrages og får mulighed for at bruge og fornemme egen krop.

Det observeres, at de fysiske læringsmiljøer i høj grad tilbyder børnene, varierede kropslige læringsmuligheder, som giver børnene mulighed for at udvikle motoriske færdigheder, kropsbevidsthed og ift. at få erfaring med at udforske, eksperimentere og bruge kroppen på mange forskellige måder. F.eks. Varieret terræn i naturbasen, fodboldbane, sal, store byggeklodser, klatrestativ, gynger, cykler, bolde, ruche-bane, rekvisitter til forhindringsbaner, m.m.

I den faglige dialog fremgår det, at personalet arbejder med temaet og kan redegøre for hvordan indsatsen har sat tydelige spor i praksis. F.eks. kan personalet med konkrete eksempler beskrive, hvordan der arbejdes med sprogpædagogiske læringsmiljøer, der understøtter, at børnene opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov, og ideer, samt hvordan der arbejdes med at indtænke bevægelse og bevægelsesglæde ind i de pædagogiske læringsmiljøer. Personalet kan genkende de konkrete observationer, der blev præsenteret og drøftet i dialogen. Personalet fremhæver, at man arbejder bevidst med sprog hen over hele dagen, og særligt har fokus på en balance mellem at være lyttende, stille åbne spørgsmål og skabe muligheder for turtagninger over fem led. Desuden peges på, at personalet kan se, at det har positiv effekt for børnenes sproglige udvikling, at der arbejdes systematisk med sprog i mindre grupper i løbet af dagen, da det skaber tryghed, ro og nærvær, der giver gode muligheder for turtagning og længerevarende dialoger for alle børn. Videre fremhæves, at man har fokus på sprograppen, fælles bøger, dialogisk læsning med udgangspunkt i børnenes interesser, sprogkufferter, sanglege, temakasser og fokusord, der skaber en fælles sproglig referenceramme. Videre fremhæves, at man i børnehaven, det seneste år har haft gode erfaringer med at have fokus på legesætninger ("*Hvad skal vi lege?*", "*Hvem skal vi lege med?*", "*Hvor skal vi mødes henne?*"), under frokosten mhp. at understøtte børnene i at orientere sig mod hinanden og understøtte børnenes legerelationer på legepladsen om eftermiddagen.

Den væsentligste pointe i dialogen var, at det fremgår af observationerne, at der er etableret sprogpædagogiske læringsmiljøer af høj kvalitet, hvor det ses, at det pædagogiske personale understøtter børnenes sproglige udvikling og skaber gode betingelser for, at alle børn har sproglige deltagelsesmuligheder, der er tilpasset det enkelte barn deltagelsesforudsætninger og nærmeste udviklingszone. En anden væsentlig pointe var, at observationerne tydeligt viser, at personalet understøtter bevægelsesaktiviteter, og engagerer sig i børnenes kropslige initiativer og understøtter børnenes motoriske nysgerrighed gennem deltagelse, imitation og guidning.

På baggrund af dialogen vurderes, at praksis i høj grad opfylder de givne kriterier, og at Haraldsgården skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres indsats inden for temaet.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Forældresamarbejde

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen.

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbud og forældre har altid eller næsten altid en ligeværdig og konstruktiv dialog om børnenes trivsel, læring og udvikling.
- Det er altid eller næsten altid tydeligt for forældrene, hvad de kan forvente af dagtilbuddet, og hvad dagtilbuddet forventer af dem.
- Forældrene møder i hverdagen altid eller næsten altid medarbejdere, der er imødekommende, og som samarbejder med forældrene i forhold til at understøtte barnets læring i familien.
- Dagtilbuddet inviterer altid eller næsten altid forældrene ind i et mere intensivt og systematisk samarbejde om børn, der i kortere eller længere perioder har behov for et særligt fokus for at trives, lære og udvikle sig.
- Forældrerådet/forældrebestyrelsen kender og inddrages altid eller næsten altid i deres opgaver.

I den faglige dialog fremgår det, at personale og ledelse kan redegøre for og komme med konkrete eksempler på et systematiske forældresamarbejde, der er forankret i praksis. F.eks. kan personale og ledelse redegøre for, hvordan der sættes rammer for og opbygges et tillidsfuldt samarbejde gennem dialog med forældrene. Det beskrives hvordan personalet vægter forældresamarbejdet højt og faciliterer muligheder for, at forældrene kan bidrage til samarbejdet om det gode børneliv qua opstartssamtale, via gensidig forventningsafstemning, via dialog i hverdagen, invitation til trivelsamtaler, sociale arrangementer, og i det mere formelle samarbejde i forældrebestyrelsen.

I dialogen beskrives, at personale og ledelse oplever et åbent, imødekommende og tillidsfuldt samarbejde med forældrene om børnenes trivsel, læring og udvikling, og som er kendetegnet ved, at der altid er mulighed for at stille spørgsmål til såvel ledelse som personale. Særligt fremhæves, at grundforståelsen i forældresamarbejdet bygger på, at forældrene inddrages som en aktiv og vigtig ressource i samarbejdet om børnenes trivsel og udvikling. Videre fremhæves, at daglig dialog, tilgængelighed og tydelig forventningsafstemning er centrale greb i forældresamarbejdet, som man kan se, er med til at skabe tillid og et positivt forældresamarbejde. Videre peges på, at der i høj grad er et oplysende og løbende informations flow via Aula, årshjul, nyhedsbreve, forældremøder, stue forældremøder og trivelsamtaler, hvor forældrene har mulighed for at få indblik i hverdagen og de pædagogiske intentioner og mål, der er for den pædagogiske praksis.

Forældrebestyrelsen beskrives som aktiv og velfungerende. Det fremhæves, at forældrebestyrelsen kender og inddrages i deres opgaver via gensidig forventningsafstemning, årshjul for bestyrelsesarbejdet, møder i forældrebestyrelsen og via Københavns Kommunes folder om forældrebestyrelsesarbejde. Desuden fremhæves, at forældrebestyrelsen inddrages i den pædagogiske praksis og inviteres til at komme med forældreperspektiver på den pædagogiske praksis. F.eks. inddrages forældrebestyrelsen i økonomi, principper og den pædagogiske praksis. Videre fremhæves, at man generelt er lydhør over for forældrenes perspektiver. Som eksempel nævnes, at enkelte forældre gav udtryk for ikke at være tilstrækkeligt forberedt på overgangen fra vuggestue til minihave, hvilket medførte faglige drøftelser og efterfølgende justering af praksis ved at indføre formøde forud for opstart og en mere tydelig overgangsbeskrivelse, hvilket har styrket forældrenes oplevelse af en mere sammenhængende overgang. Via forældremøder og udsendte referater fra bestyrelsesmøder, er de øvrige forældre orienteret om forældrebestyrelsens arbejde, hvad der drøftes i forældrebestyrelsen og hvordan forældrebestyrelsen kan anvendes. Ligesom der er oprettet en specifik mailadresse, hvor der er mulighed for at skrive til forældrebestyrelsen.

I dialogen redegør personale og ledelse for en systematisk og struktureret tilgang til samarbejdet med forældre til børn, der i kortere eller længere perioder har behov for et særligt fokus for at trives, lære og udvikle sig. Dette omfatter f.eks. invitation til forældresamtaler, inddragelse i og løbende opfølgning på handleplaner, samt tæt og løbende dialog om hvordan Haraldsgården understøtter og hvordan forældrene hjemme kan understøtte barnet, så der sker et samarbejde omkring omsorg for det enkelte barns trivsel, læring og udvikling.

For børn på en basisplads arbejdes med udvidet forældresamarbejde og handleplansarbejde i basispladser, i form af udarbejdelse af handleplaner, statusmøder og forældresamtaler om barnets trivsel og udvikling. Forældrene inddrages i

arbejdet med handleplaner, ligesom der er løbende og tæt kontakt med forældrene. Desuden fremhæves, at man ved behov inddrager supporten og understøtter en sammenhæng mellem indsatser i institutionen og hjemme.

I dialogen beskriver personalet, at der ikke er noget i temaet, der udfordrer, og at det opleves, at man har et tæt og tillidsfuldt forældresamarbejde med positive tilkendegivelser fra forældrene.

På baggrund af dialogen vurderes, at praksis i høj grad opfylder de givne kriterier, og at Haraldsgården skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres indsats inden for temaet.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Sammenhæng i overgange

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen.

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre, at børn får en god overgang fra hjem til dagtilbud.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre, at børn får en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre, at børn får en god og sammenhængende overgang fra dagtilbud til KKFO og skole.
- Forældrebestyrelsen inddrages altid eller næsten altid i arbejdet med at skabe gode og sammenhængende overgange for børn fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidshjem og skole.
- Dagtilbuddet deltager ofte i Stærkt Samarbejde med skolen/KKFO'en og forholder sig aktivt og reflekterende til målene i samarbejdsaftalen.

I den faglige dialog fremgår det, at Personale og ledelse med konkrete eksempler kan redegøre for, hvordan der arbejdes systematisk med at sikre tryghed og sammenhænge i overgangene fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud, og med en god sammenhængende overgang fra dagtilbud til KKFO og skole. I dialogen fremgår det, at Haraldsgården har systematiske strategier for, modtager- og afgiver perspektivet i forbindelse med børnenes overgange, og kan redegøre for faste procedure for modtagelse af og barnets første tid i Haraldsgården.

I dialogen beskrives, at strategierne i praksis kan ses ved følgende:

- Der er en systematisk og fælles ramme for modtagelse af og opstart af nye børn. I opstarten er der særligt fokus på tryghed og tilknytning, samt fokus på at få kendskab til barnet og en gensidig forventningsafstemning mellem forældre og dagtilbud.
- Børnenes modtagelse og første tid i Haraldsgården aftales i tæt dialog med forældrene og med respekt for det enkelte barn og families behov. Der inviteres til en opstartssamtale, og forældrene modtager et velkomstbrev og en velkomstfolder.
- Med det formål at skabe tryghed og genkendelighed for barn og familie, arbejdes med en primær og sekundær pædagog, som er ansvarlig for at modtage barn og familie, i den første tid.
- Intern overgangsbeskrivelse og mundtlig overlevering på alle børn ifm. overgangen fra vuggestue til minihave og børnehave, så relevant viden følger barnet.
- For kommende børnehavebørn fra vuggestue og minihaven er der løbende en glidende overgang via besøg i børnehaven og på børnehavens legeplads, så børn og pædagogiske medarbejdere løbende får kendskab til hinanden, samt et modtagelsesforløb ifm. med overgangen.
- Der er en ressourcepædagog i børnehaven som styrker overgangen mellem minihaven og børnehave.
- For børn der har en plads i Natsværmeren er der fokus på en glidende overgang til Natsværmeren, med det formål at få viden om barnets behov og rutiner, så der skabes de bedste betingelser for en god start, med udgangspunkt i det enkelte barns behov og ressourcer.
- Kommende KKFO/skolestartere (herunder også børn på en basisplads) er en del af en storgruppe. I gruppen og i hverdagen er der løbende fokus på lege, der understøtter børnenes udvikling og trivsel. særligt er der fokus på at styrke børnenes legestrategier og sociale kompetencer, så børnene har de bedste forudsætninger for deltagelse i fritids- og skolelivet.
- En overgangspædagog besøger børnene i Haraldsgården forud for KKFO- og skolestart.

- Der udarbejdes 5- års status på kommende KKFO/skole startere og inviteres til forældresamtaler, hvor personale og forældre har en dialog om, hvordan Haraldsgården og forældre kan samarbejde om at give barnet de bedste betingelser for deltagelse i det kommende fritids- og skoleliv.
- Nørre Fælled Skole og KKFO besøges, så børnene har mulighed for at få indblik i, hvad en KKFO og skole er, med det formål at skabe udgangspunkt for dialog om den kommende overgang.
- Der udarbejdes vidensoverdragelser til KKFO/skole på alle børn. Overgangsmaterialet fra Hjernen og Hjertet anvendes.
- For børn på en basisplads arbejdes med udvidet vidensoverdragelse ifm. overgangen til KKFO og skole, og et tæt samarbejde med forældrene og supporten.
- For børn i udsatte positioner, er der særlig opmærksomhed på overlevering til KKFO/skole, så der sker en videndeling af barnets behov og ressourcer.
- For børn, hvis skolestart udsættes, udarbejdes en målrettet handleplan. Handleplanen gennemgås med familien og der etableres et tæt samarbejde.

På baggrund af dialogen vurderes, at praksis i høj grad opfylder de givne kriterier, og at Haraldsgården skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres indsats inden for temaet.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Evalueringskultur

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal vedligeholde indsatsen.

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med trivselsvurderinger og opfølgning.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med sprogvurderinger og opfølgning.
- Dagtilbuddet arbejder altid eller næsten altid systematisk med at sikre ensartethed i kvaliteten af den pædagogiske praksis på tværs af stuer, afdelinger og matrikler.
- Der er altid eller næsten altid etableret en evalueringskultur i dagtilbuddet, som udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø.
- Dagtilbuddet arbejder ofte med at inddrage børnenes perspektiver i den løbende dokumentation og evaluering.

I den faglige dialog fremgår det, at personalet arbejder systematisk med temaet og i dialogen, kan redegøre for, at arbejdet med en evalueringskultur har sat tydelige spor i praksis. På baggrund af dialogen og indsendt data fra institutionsleder vurderes, at Haraldsgården i høj grad har en evalueringskultur, der løbende udvikler og kvalificerer de pædagogiske læringsmiljøer, og hvor det pædagogiske personale løbende forholder sig reflektivt til sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og hvorvidt noget i læringsmiljøerne skal justeres eller være anderledes på baggrund af evalueringerne. I dialogen kommer dette til udtryk ved, at personale og ledelse kan redegøre for, hvordan der løbende evalueres på pædagogiske møder med udgangspunkt i specifikke spørgsmål til de mål, tiltag og tegn der er opstillet. Som eksempler nævnes at man løbende evaluerer i hverdagen, genbesøger praksis og evaluerer på pædagogiske møder med fokus på hvad der virker/ikke virker, og i forlængelse heraf løbende justerer og videreudvikler praksis. Videre fremhæves, at man løbende lader sig informere af egen indsamlet data i evalueringen af de pædagogiske læringsmiljøer, f.eks. data fra TOPI, sprogvurderinger, Sprogtrappen, observationer og små videoklip, som optages ifm. feedback på udvalgte dele af praksis. I feedbacken og analysen af videoklippene tages udgangspunkt i Marte Meo principperne. Desuden fremhæves, at man tidligere har haft gode erfaringer med at anvende KIDS (kvalitetsudvikling i daginstitutioner) som et evalueringsredskab, men at KIDS ikke har været anvendt i en periode, og intentionen fremadrettet er at anvende KIDS igen.

I dialogen fremhæver personalet, at børnenes perspektiver inddrages i den løbende evaluering ved at observere børnegruppen og se efter tegn på hvad børnene kan lide og er optaget af, samt ved at undersøge, stille sig nysgerrige og spørge til børnenes oplevelser, og hvad deres adfærd og udtryksformer kan være udtryk for. Som konkrete eksempler nævnes, at man har udarbejdet konkrete spørgsmål ift. hvilke spørgsmål man kan stille børnene, for at få deres perspektiver på deres hverdagsliv i Haraldsgården. Personalet fremhæver, at man løbende inddrager børnenes perspektiver i evalueringen, men at man med fordel kan være mere konsekvente og systematiske ift. dette. F.eks. reflekteres over, hvorvidt man i evalueringen konkret stiller spørgsmål til børnenes perspektiver og hvordan man konkret i praksis kan indsamle data ift. at inddrage børnenes perspektiver i evalueringen.

Ensartethed i kvaliteten af den pædagogiske praksis: I dialogen kan personale og ledelse beskrive, hvordan der arbejdes med at sikre ensartethed i kvaliteten på tværs af stuer og afdelinger via personale-, stue- og afdelingsmøder, hvor man løbende drøfter fælles tilgang til praksis, samt via personalehåndbog, fælles procedure og hjælpe spørgsmål ifm. udarbejdelse af TOPI, fælles pædagogiske principper, fælles metoder, en fælles faglig kvalitetsforståelse og fælles fagligt fundament (. F.eks. marte meo, pædagogisk idræt og legemanuskrifter), samt et fælles fagligt fokus på løbende at drøfte, hvordan man ønsker at den pædagogiske praksis konkret skal se ud i handlinger i mødet med børnene.

Trivselsvurderinger og opfølgning: På baggrund af beskrivelserne i dialogen vurderes, at Haraldsgården har en systematisk tilgang i forhold til tidlig opsporing af børn, hvis trivsel og udvikling, der er behov for at drage ekstra omsorg for. Således kan personale og ledelse redegøre for, hvordan der systematisk udarbejdes TOPI (tidlig indsats og opsporing) på alle børn, og udarbejdes handleplaner (fokuspunkt i Hjernen og Hjertet) på børn, hvis trivsel vurderes i øget opmærksomhed eller bekymring. Forældrene inviteres ind i handleplanerne, så der sker et samarbejde om

børnenes trivsel, læring og udvikling. Desuden fremhæves, at der afholdes kontinuerlige møder, hvor børnenes trivsel og deltagelse i fællesskaber drøftes.

Sprogvurderinger og opfølgning: Af dialogen fremgår det, at Haraldsgården har en systematisk tilgang i forhold til at evaluere de sprogpædagogiske læringsmiljøer og i forhold til tidlig opsporing af børn, der har behov for en særlig sproglig understøttelse. Personalet kan redegøre for en systematik ifm. sprogvurderinger, og for anvendelse af sprogtrappen til at identificere det enkelte barn og gruppens nærmeste udviklingszone, med henblik på at anvende data fra sprogvurderinger og sprogtrappen til at tilrettelægge læringsmiljøerne, så planlægningen tager udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe, samt til at målrette handleplaner, justere og evaluere de sproglige læringsmiljøer. Personalet fremhæver, at det virker godt at bruge sprogtrappen til at informere den pædagogiske planlægning. Videre beskrives, at der udarbejdes handleplaner, hvis sprogvurderingen viser tegn på, at der er behov for en ekstra tilrettelagt indsats i en periode, som forældrene inviteres ind i. Når det vurderes, at der er grund til en særlig tilrettelagt indsats i forhold til den sproglige udvikling hos børn, herunder også børn på en basisplads, samarbejdes tæt med områdets tale-høre-konsulent.

På baggrund af observationerne, dialogen og indsendt data vurderer tilsynet, at den pædagogiske praksis er kendetegnet ved fælles faglige forståelser, systematiske metoder og en datainformeret tilgang, hvor personalet løbende arbejder med kollektiv refleksion og evaluering af tegn på, hvorvidt de tiltag og indsatser, der iværksættes, har den ønskede effekt for børnene. På den baggrund vurderes, at Haraldsgården har etableret en evalueringskultur, der bidrager til at personalet anlægger en faglig selvkritisk og refleksiv tilgang til den måde de pædagogiske læringsmiljøer er tilrettelagt og herigennem løbende udvikler og kvalificerer den pædagogiske praksis, hvorfor Haraldsgården skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og udvikle deres indsats inden for teamet.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Institutionens kommentarer

Institutionens beskrivelse af opfølgning på sidste års tilsyn

Her beskriver institutionens leder i korte træk, hvordan institutionen har arbejdet med opfølgning og eventuelle anvisninger i perioden siden sidste tilsyn

Vi har arbejdet målrettet med børnefællesskaber og pædagogens rolle i børns leg. Via personalemøde, stuemøder og fælles personaledag har vi dels haft oplæg, processer med inddragelse af kompetencepædagog dels tæt sparring med vores pædagogiske personale. Vi har ligeledes arbejdet med indretning af pædagogiske læringsmiljøet på stuerne i børnehaven samt indretning af børnehavens legeplads.

Institutionens kommentarer til dette års tilsynsrapport

Institutionens kommentarer til tilsynsrapporten udarbejdes i institutionens forældreråd/den selvejende bestyrelse, hvor institutionen er repræsenteret med både et forældre-, et medarbejder- og et ledelsesperspektiv. Kommentarerne er således et udtryk for en tilbagemelding fra den samlede institution.

Hvilke resultater vil institutionen fremadrettet være særligt optaget af at ændre?

Haraldsgården vil være særligt optaget af at styrke kvaliteten i de situationer, hvor observationerne viser variationer mellem stuer og afdelinger. Vi ønsker en mere ensartet praksis, hvor alle rutinesituationer og mikroovergange systematisk anvendes som pædagogiske læringsmiljøer præget af nærvær, ro og tydelig organisering. Samtidig vil vi styrke medarbejdernes fælles refleksion over organisering, rollefordeling og anvendelse af ressourcer, så alle børn mødes med samme høje kvalitet uanset stue eller tidspunkt på dagen. Derudover vil vi fortsætte udviklingen af læringsmiljøer, hvor børneperspektivet, deltagelsesmuligheder og den voksnes rolle i legen er centrale omdrejningspunkter.

Hvordan vil institutionen imødekomme tilsynets eventuelle anvisninger på opfølgende tiltag?

Vi vil omsætte tilsynets anbefalinger til konkrete handlinger gennem faglig sparring, systematiske refleksioner og løbende evaluering på stuemøder, personalemøder og i ledelsesteamet. Alle medarbejdere arbejder ud fra Haraldsgårdens fælles pædagogiske principper, hvor organisering, børnefællesskaber, leg og anerkendende relationer er tydeligt beskrevet. Derudover fortsætter vi implementeringen af vores fælles fokus på "Pædagogens rolle i børnenes leg", arbejdet med børneperspektiver samt systematiske forældresamtaler, så udviklingen forankres i den daglige praksis. Ledelsen følger løbende op gennem observationer, sparring og fælles evaluering af praksis.

Hvordan vil institutionen sikre, at en positiv udvikling fastholdes?

Vi vil fastholde den positive udvikling ved fortsat at have høje faglige forventninger til den pædagogiske kvalitet og ved at arbejde systematisk med refleksion, evaluering og kompetenceudvikling. Vores fælles pædagogiske grundlag skaber en ensartet retning på tværs af hele Haraldsgården, mens ledelsen løbende følger praksis gennem observationer, sparring og dialog. Vi vil fortsat inddrage børnenes og forældrenes perspektiver aktivt, styrke medarbejdernes faglige samarbejde og udvikle læringsmiljøerne med afsæt i kerneopgaven: at skabe trivsel, udvikling, læring og dannelse for alle børn. På den måde sikrer vi, at de gode resultater bliver en varig del af vores praksis.

Bilag 1

Institutionens selvregistrering

Forud for tilsynsbesøget har den pædagogiske leder eller institutionslederen udfyldt en selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige eller kommunale minimumskrav. Det er præciseret i parentes, hvis et spørgsmål kun gælder udvalgte målgrupper og ikke hele 0-18 års området.

Spørgsmål i selvregistrering	Lederens svar
Er de forsikringsmæssige forhold vedrørende institutionen afklaret?	Ja
Overholder institutionen Københavns Kommunes anbefalinger vedrørende sovende børn i dagtilbud og brug af seler?	Ja
Overholder institutionen reglerne for befordring af børn?	Ja
Overholder institutionen kravene i bekendtgørelse om legetøjsstandard?	Ja
Overholder institutionen reglerne om røgfri miljøer?	Ja
Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hygiejne i dagtilbud?	Ja
Overholder institutionen hygiejneregler for køkkener i børneinstitutioner?	Ja
Overholder den mad, der serveres i institutionen, de gældende nationale og kommunale retningslinjer?	Ja
Er der gennemført madvalg i institutionen inden for de sidste 2 år?	Ja
Hvornår fik institutionen sidst gennemført hygiejnetilsyn?	06-10-2025
Er der særlige sundhedsmæssige problemstillinger i institutionen?	Nej
Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om medicingivning?	Ja
Er institutionens lukkedage planlagt i overensstemmelse med Københavns Kommunes retningslinjer for lukkedage?	Ja

Hvor mange pædagogiske dage har institutionen afholdt i det 1
forløbne år?

Overholder institutionen Københavns Kommunes Ja
retningslinjer for journalisering, arkivering og brug af
netværksdrev?

Er der gennemført en APV - herunder også ift. kemi og kemisk Ja
risikovurdering - i institutionen inden for de sidste to år?

Har institutionen en beredskabsplan? Ja

Gennemføres der to årlige brandøvelser i institutionen? Ja

Følges brandøvelserne op af en skriftlig evaluering? Ja

Gennemføres daglig visuel inspektion af legepladsen? Ja

Gennemføres kvartalsvis driftsinspektion af legepladsen? Ja

Er der gennemført legepladsinspektion af legepladsteamet Ja
inden for de sidste tre år?

Er eventuelle bemærkninger fra legepladstilsynet udbedret? Ja

Har institutionen udarbejdet en pædagogisk læreplan med Ja
udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, de seks
læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det
pædagogiske læringsmiljø og børns læring?
